

Architectuurwandeling

Meerzicht Hoog Zoetermeer

Dit is de plek.

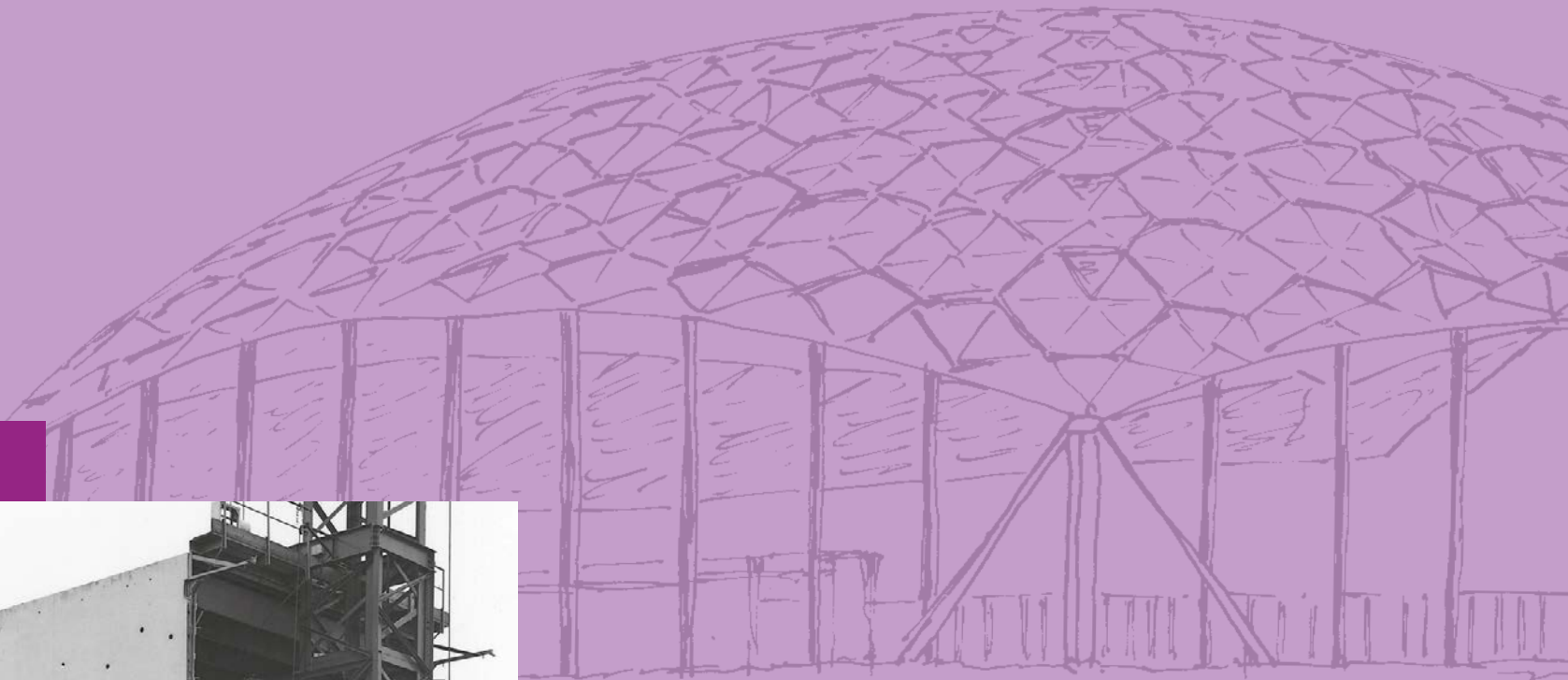
 RR-halte Voorweg Laag

4,9 km

Bouw galerijflat (nr. 2)

ROUTEKAART

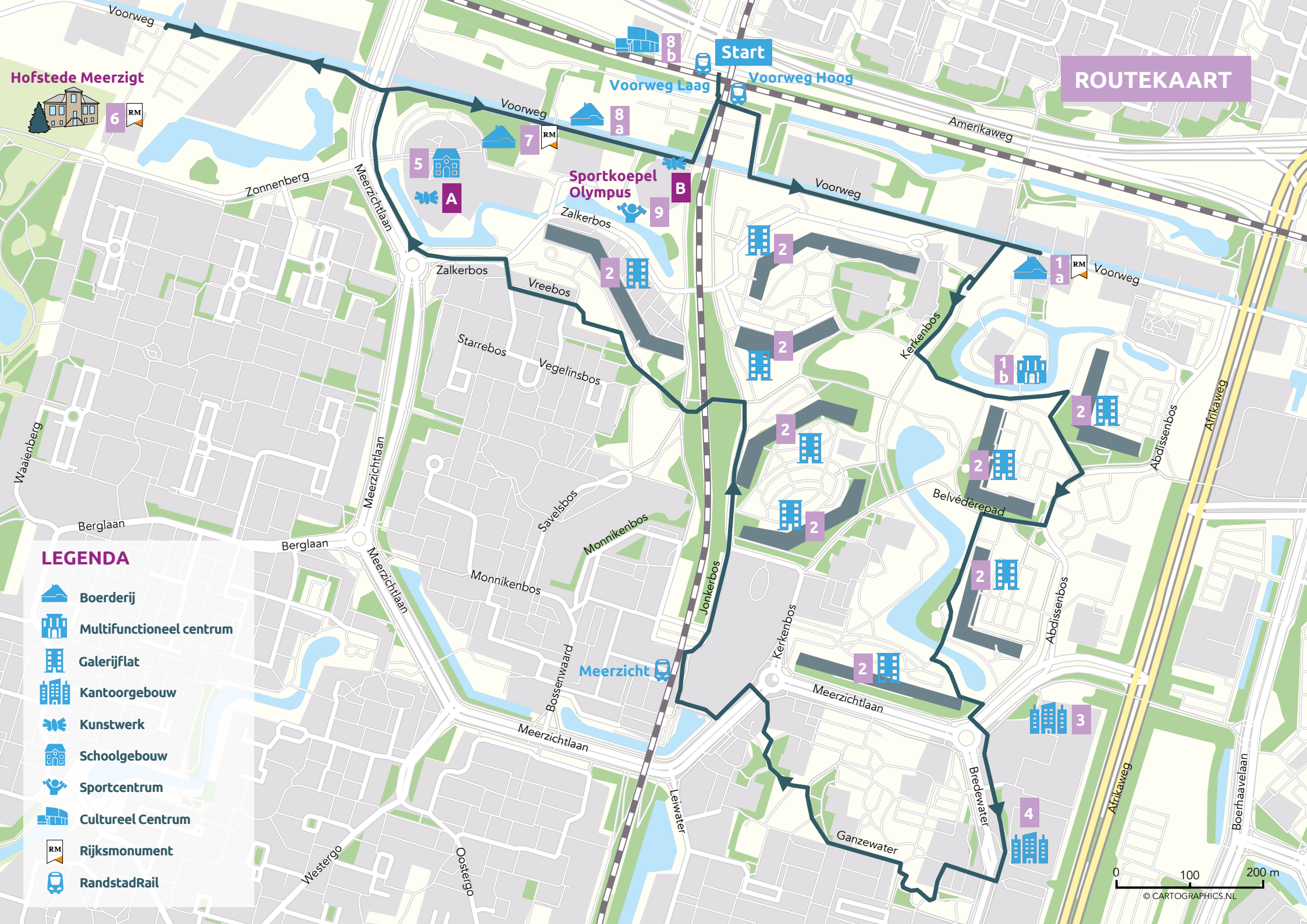
Hofstede Meerzigt

Start

LEGENDA

- Boerderij
- Multifunctioneel centrum
- Galerijflat
- Kantoorgebouw
- Kunstwerk
- Schoolgebouw
- Sportcentrum
- Cultureel Centrum
- Rijksmonument
- RandstadRail

© CARTOGRAPHICS.NL

Zoetermeer is ontstaan op een hooggelegen veenterp in een groot moerasgebied. In dit relatief hooggelegen deel in het veen was een zoetwatermeer: het 'Soetermeerse meer'. Nadat dit meer tussen 1614 en 1616 is drooggemalen door zogenaamde achtkante riet-gedekte poldermolens is de Meerpolder ontstaan. Er was geen zicht meer op een meer. Wel op een polder. Toch gaat het hier over de wijk met de naam Meerzicht.

Méér zicht, is het omdat je vanuit de hoge flats verder weg kon kijken? Nee. Het was omstreeks 1972 dat de bouwplannen in deze grote nieuwe woonwijk te Zoetermeer juist werden bijgesteld. De hoogbouw – in heel Nederland – had weerstand opgeroepen. "Minder zicht door Meerzicht", mopperde een bewoner toen hoge flats het uitzicht op de polder voor hem gingen belemmeren. Het plan voor de wijk Meerzicht was: van alle nieuw te bouwen woningen 74% in hoge flatgebouwen en 26% in laagbouw. Dit werd bijgesteld en resulteerde in 59% hoogbouw en 41% laagbouw. Tijdens het wandelen van de routes Meerzicht Hoog en Meerzicht Laag is de omslag zichtbaar. Een wijk vol experiment in de laagbouw en tussen de hoogbouw een fraai glooiend parklandschap.

Waar de naam Meerzicht vandaan komt? Op deze route is het antwoord te vinden.

SPEELBOERDERIJ HET BUITENBEEST

LANGHUISBOERDERIJ

■ Voorweg 93 ■ 1811

De Voorweg als oud lint met aan weerszijden kleinschalige bebouwing werd gespaard. Zo ook deze negentiende-eeuwse boerderij. Het is een

typische langhuisboerderij die meer voorkomt in Zuid-Holland. Het kenmerkende is dat het woonhuis en de stal in elkaars verlengde liggen onder een doorlopend rieten dak. De boerderij heeft een statige voorgevel met een brede geprofileerde omlijsting van de voordeur, ingezwenkte gevelranden en een rechte daklijst en een opvallend hoekpaviljoen gedecoreerd met gesneden houtwerk onder de daklijst. Van 1976 - 1979 werd dit Rijksmonument gerestaureerd en bestemd tot kinderboerderij.

NIEUWBOW

BELVEDÈREBOS 270 ■

Ralph Goutier i.s.m.

ONX Architecten ■ 2014

In 2014 is op het achterliggende perceel van de boerderij op een eiland een

extra gebouw opgetrokken. Een activiteitscentrum, een kinderopvang met een kas, een natuurspeeltuin en schooltuinen. Het ziet er, met de dikke en robuuste gevelmuur in hoekige schuine vormen – op het eiland omgeven door een brede sloot – uit als een fort. Een groot contrast met de kwetsbare grote kas aan de achterzijde. De kas vormt een herhaling van het grote hellende dakvlak van het gebouw. De toegang tot het complex aan het Belvédèrebos heeft een opvallend hek van metaalgaas van de kunstenaar André Pielage. De grillige gaten in het strakke raster van gaas verbeelden de natuur in een moderne en geordende hoogbouwwijk.

GALERIJFLATS ■

Belvédèrebos, Alferbos, Zalkerbos, Savelsbos, Jagersbos, Hoevenbos, Laveibos, Jonkerbos en Kadoelerbos ■ Leo de Jonge Architecten, aannemers ERA en Intervam ■ 1970-1971

De galerijflats van Meerzicht zijn in dit noordoostelijke deel van de wijk geconcentreerd. Het zijn veel enorme schermen, recht en geknikt die het ritme en de ruimte bepalen in dit deel van de wijk Meerzicht. Ze werden gebouwd met het toen standaard bouwsysteem: tunnelgietbouw. De dragende wanden werden ter plaatse gestort in een gestandaardiseerde, stalen tunnelbekisting. De enorme hoeveelheden galerijwoningen hebben een heldere en ruime plattegrond van zo'n 90 m² en balkons over de gehele breedte van de woning. Het park, tussen en rondom de flats, werd ingericht in Engelse landschapsstijl op basis van plannen van de gemeentelijke tuin- en landschapsarchitect Jan Harberts. Kenmerkend zijn de lange zichtlijnen, grillige waterpartijen, boomgroepen en glooiende grasvelden omzoomd door plantsoenen met lage en hogere struiken.

KRISTALKANTOREN ■

Bredewater 4-14

■ Zanstra, De Clercq, Zubli, Van den Oever & Partners architecten b.v. Amstelveen, ZZOP ■ 1978-1980

■ Uitbreiding complex ■ ZZDP Architecten ■ 2003

Dit jaren zeventig kantoorgebouw bestaat uit zes kantoorstorens die per twee haaks aan elkaar geschakeld naar buiten toe een gesloten geheel vormen en onderling zijn verbonden met onder andere luchtbruggen. De gevel met de afgeronde hoeken wordt gedomineerd door het gebroken wit van het uitgewassen sierbeton met de donkergekleurde kozijnelementen én de bijzondere goudglanzende ruiten. Vanaf 2003 is het complex uitgebreid met de twee glazen hoekpaviljoens. De herhaling van de afgeronde hoeken én de donkere gevel is een

eigentijdse aanvulling en hiermee een opwaardering van het gebouw. Het werd in 2006 bekroond met de 1e Gemma Smid Architectuurprijs in Zoetermeer.

4 **KANTOORGEBOUW ■**
Bredewater 16 ■ J.
Vlaming ■ 1978-1979

In opdracht van de ABVA KABO is een opvallend symmetrisch kantoor met metallic limoengroene gevelbekleding gebouwd.

De ronde glazen torens in het centrum van de gevel duiden de entree. Door de zichtbaar gelaten betonconstructie in de gevel heeft dit dragende element van het gebouw ook een decoratieve functie in het kleurrijke geheel. Benamingen voor dit gebouw: Mammoet, Hulk én tegenwoordig deelgebouw De Unie.

5 **ZORG ONDERWIJS**
CENTRUM KENTALIS ■
Meerzichtlaan 302 ■ Inbo
Architecten ■ 2014

Een gebouw dat haar entree heeft gekregen aan de wijk-invalsweg. Hiernaast ligt

direct een ovaal hoofdgebouw met een intiem binnenplein. Het gebouw is een zorg- en onderwijsinstelling met woonfunctie voor cliënten met gehoorproblemen. De wens van de opdrachtgever was de locatie te openen naar de samenleving en daarmee het isolement van de in het groen verstopte gebouwen te doorbreken. Warme en vrolijke aardse kleuren kenmerken de gevels waarin veelkleurige leisteen is verwerkt.

A **Er was eens... ■ Marjet Wessels Boer ■ 2014**
■ roestvast cortenstaal

Zilveren handen die gebaren vormen de schaduwen van dieren op de buitenmuur. Ze zijn een ode aan gebarentaal.

6 **HOFSTEDE MEERZIGT ■**
Voorweg 119 ■ 1677

Zoals de Romeinse cijfers in het klassieke fronton op de voorgevel aangeven is het woonhuis van de hofstede in 1677 gebouwd in opdracht

van de Delftse regent Jacob Thierens. In de pas drooggelegde Driemanspolder werden door rijke burgers uit de omgeving buitens gebouwd die in de loop der tijd als boerderijen verpacht zouden worden. Het woonhuis heeft een hooggelegen woonverdieping, een bel-etage, die weids uitzicht bood over het water aan de overzijde van de Voorweg. Het gebied waarover werd uitgekeken was toen nog niet drooggemaakt. Hieraan dankt de hofstede zijn naam Meerzigt en zo komt de woonwijk Meerzigt, die veel later ontstond, aan haar naam. De chique oprijlaan met aan weerszijden bomen, het hogere middendeel in de gevel met fronton en aan weerszijden festoenen, de houten kruiskozijsen met luiken en het schilddak dat is bekroond met granaatappels, de symmetrische trappartij met bordes, dit alles geeft het pand en haar omgeving extra allure. In de 18de eeuw was het buiten volledig in gebruik als boerderij. Links de voormalige wagenshuur en drie hooibergen met vijf en zes roeden onder een van oorsprong beweegbare kap die met riet is gedekt. Rechts is een klein zomerhuis. Na een grondige restauratie in de jaren zeventig werd het pand onder andere een geliefde trouwlocatie.

7 **BOERDERIJ DE HOOGHE**
WONING ■ Voorweg 109
■ 1679

De Hooge Woning is de enige krukhuusboerderij die Zoetermeer rijk is. Een krukhuusboerderij is gevormd in een 'L'. Het woonhuis

steekt hierbij aan één kant verder uit. Rechts van de voordeur is de opkamer (grote vensters) met daaronder de kaaskelder (kleine raampjes). De topgevel heeft langs de schuine zijde driehoekig metselwerk, zogenaamde vlechtingen. Deze boerderij werd in 1679 gebouwd, slechts een paar jaar na de droogmaking van de Driemanspolder.

8a **WOONCOMPLEX 'DE BOERDERIJ' ■**
Voorweg 146

Toen de boerderij 'Voorzorg' met haar brede gevel in 1919 werd gebouwd, heeft men gebruik gemaakt van de kap van de stal die ooit achter herenhuis Akkerlust aan de Vlamingstraat stond. Na de functie 'boerderij' werd het in gebruik genomen als jongerencentrum. Na het vertrek van het jongerencentrum werd de boerderij in 1999 verbouwd tot acht eengezinswoningen. Alleen de voorgevel bleef staan. Het deel daarachter is gesloopt en vernieuwd, maar heeft wel dezelfde vorm behouden.

8b **POPPODIUM BOERDERIJ**
■ Amerikaweg 45 ■
Groep 5 Architecten en
Stedenbouwers ■ 1998

Nadat het jongerencentrum uit de boerderij aan de Voorweg 146 vertrok kwam er

een nieuw muziekpodium nabij station Voorweg van de Zoetermeerlijn. Het pand is aan de kant van de Amerikaweg een gesloten rechthoek maar levendig door de speelse gevelbekleding met zwart-witte koeien op een blauwe achtergrond. Deze 'dansende koeien' verwijzen naar de oorsprong van de naam van dit poppodium in de voormalige boerderij. Door dezelfde Groep 5 Architecten is het bioscoopgebouw in het Zoetermeerse stadscentrum ontworpen.

9 **SPORTKOEPEL OLYMPUS**
■ Voorweg 107 ■
Architectenbureau Margry
Jacobs Tuns en Horsting
■ 1978

B **DE GETORDEERDE TETRAËDER ■ Rudolf Wolf**
■ 1979

Wat een spectaculaire, geodetische koepel met een overspanning van 63 meter, die hier al ruim veertig jaar samen met het stalen kunstwerk van 24 meter hoogte staat. De toren van ruimtelijke driehoeken (tetraëders) is de open en transparante tegenhanger van de dichte koepel met

De maten van de geodetische koepel zijn gebaseerd op de richtlijnen van de Amerikaanse architect Buckminster Fuller (1895-1983), de uitvinder van deze koepelconstructie. Vanaf de jaren vijftig is zijn lichte zelfdragende koepel over de hele wereld toegepast voor grote overspanningen. In Europa werd de eerste koepel van Fuller in 1971 gerealiseerd bij Schiphol voor het Aviodome. Deze koepel is gedemonteerd. De fabrikant Temcor van de sportkoepel Olympus is in de jaren zestig opgericht door Donald Richter, een student van Fuller. De koepel-elementen bestaan uit ruitvormige aluminium platen die gebogen worden en waarvan twee punten met een staaf aan elkaar verbonden zijn. Deze 'ruiten' worden in de punten en langs de randen aan elkaar verbonden. De staven zijn in zeshoeken aan elkaar gelast en vormen samen met de aluminium beplating de dragende constructie.

diezelfde tetraëders. Het gebouw is als sportkoepel met zwembaden en sportzalen in meerdere verdiepingen een efficiënt ontwerp. De koepel rust op zes hoekkolommen én op een hele reeks pendelkolommen onder de koepelrand. De binnenruimten hebben betonnen vloeren en wanden en zijn afgedekt met een bolle zelfdragende schaal van aluminium elementen. Het zijn twee elkaar aanvullende dragende constructies: de overkappende koepelconstructie en het betonnen binnenwerk.

KUNST OP DE ROUTE

Meer informatie vinden over kunst in de openbare ruimte op deze route (A,B) kan via <https://zoetermeer.kunstwacht.nl/>.

10.000 stappen zetten?

Dit is de plek.

Uitgave Bureau Citymarketing Zoetermeer, 2024 ■ Tekst en illustraties klein jantje schrijfwerk ■ Vormgeving so mine design ■ Cartografie Cartographics ■ Fotografie Dick Valentijn